

Stadens exploateringsproblem med förorenad mark

Inlägg av Börje Klingberg,
Exploateringschef Malmö stad

2003-04-01

Bakgrund

- Bostadsproduktionen bör öka
- Nya bostadsområden bör lokaliseras så att hushållning sker med resurser – mark, energi, infrastruktursystem. Innebär att det är lämpligt att omvandla äldre industriområden till bostadsområden.
- God boendemiljö bör tillhandahållas till rimliga kostnader för den boende.

Undersökning av yttjorden inom Malmö stad 2002-02-05

Skälet till utredningen var att ett antal undersökningar av markföroreningar indikerat en allmän bakgrundsbelastning av vissa ämnen i stadsmiljön.

Undersökning av 44 punkter i anslutning till stadsbebyggelsen (park- och "natur"mark).

Nytan av att driva åtgärder till mål som ligger under normalt förekommande haltnivåer i staden borde kunna ifrågasättas ur hushållningssynpunkt och om inte negativa hälsoeffekter kan påvisas för människan.

Resultatet av undersökningen

- Kadmium – ca 35 % av alla prov visar halter som överstiger Naturvårdsverkets generella riktvärden för känslig markanvändning (KM).
- PAH - ca 60 % av alla prov visar halter över KM-riktvärdet.
- PCB – ca 30 % av alla prov visar halter över KM-riktvärdet
- Kvicksilver – överskrider inte riktvärdet i någon punkt

Det behövs en ny metodik för riskbedömning/värdering och vägledning för att ta fram mål, åtgärder m.m. för efterbehandling

- Är riskbedömningarna/värderingarna rimliga. Utgå bl.a. från hushållningsaspekter och aktuell bakgrundsbelastning i staden.
- Vad är rimliga åtgärds mål vid sanering av diffust förorenad tätortsmiljö?
- När är det bättre att låta marken vara orörd – antagligen i många fler fall än idag
- Hur jämförs riskreduktion, miljöskuld, resursanvändning, kostnader?
- Ställningstaganden hos myndigheten måste kunna förutses

Andra problem som är negativa för miljö, ekonomi och resursanvändning

- Jag utgår ifrån att frågan om vad som är farligt avfall är avklarad
- Hur kan vi återanvända mätligt förorenade massor? Mängden borde kunna begränsas genom bl.a. övertäckning/inkapsling.
- Det nuvarande regelsystemet för tillståndsprovning är ett hinder för behandling på plats.

Exemplet V Hamnen i Malmö (Bo01-området)

- Ca 160 000 kubikmeter jord har transporterats till utfyllnad i Norra Hamnen
- Ca 4 300 ton jord har transporterats till Sysav Kemi för "biologisk stabilisering"
- Ca 130 000 kubikmeter moränlera har påförts som överfyllnad – Överskottsjord från byggandet av Yttre Ringvägen
- Kostnaden för undersökningar, kontrollprogram, efterbehandling m.m. för Bo01- området är ca 40 miljoner, vilket motsvarar ca 200 kr/kvm BTA eller ca 170 kr/kvm ty. 70 % av kostnaderna täcks i detta fall av LIP-bidrag.

Nytan av saneringen i V Hamnen

- Var det värt att nyttja 100 ton olja för massförflyttningar (massor innehållande ca 50 ton olja har flyttats till andra platser) och 130.000 kubikmeter rena jordmassor för att nå åtgärdsålet?
- Det borde ha varit möjligt att låta mer förorenade massor ligga kvar m.h.t. hushållningsaspekter och bakgrundsbelastningen i Malmö.

Önskemål för ökad och snabbare bostadsproduktion med god boendemiljö som ledstjärna

- Naturvårdsverket bidrar med pengar för att undersöka bakgrundsbelastningen i städerna
- Naturvårdsverket bidrar med pengar för att ta fram dels metodik för riskbedömning/ värdering och dels vägledning för sanering i tätortsmiljö. Övertäckning/ inkapsling förutsättes vara en med andra jämförbar åtgärd.

Önskemål, forts.

- Exploatör tar ansvar för ev. framtida åtgärder genom direkt åtagande (bl.a. kommun) eller genom försäkring.
- Ge möjligheter till efterbehandling på plats genom förändring i regelsystemet.
- Genomför omfattande utbildningsinsatser av kommunernas miljöförvaltningar